

Császártöltés Község Önkormányzata Képviselő-testületének
11/2024. (XII.20.) önkormányzati rendelete
helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról

Császártöltés Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. évi LXXXII. törvény 6.§ (6) bekezdésében és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva – a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 55. § (2) bekezdésében valamint a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II.15.) KvVM rendelet 6. §-ában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, továbbá Császártöltés Község Önkormányzata Képviselő-testületének az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 8/2024. (XI.20.) önkormányzati rendelet 49. § (1) bekezdés g) pontja alapján véleményezési jogkörben eljáró Császártöltés Község Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi Bizottsága véleményének kikérésével - a következőket rendeli el:

1. §

Császártöltés Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának 3/1984 VB számú határozatával védetté nyilvánított „Császártöltési löszpuszta maradvány” helyi jelentőségű védett természeti terület, ezen belül természetvédelmi terület védettségét fenntartja.

2. §

A „Császártöltési löszpuszta maradvány” természetvédelmi terület kiterjedése 5,87 ha, ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számait az 1. melléklet tartalmazza.

3. §

(1) A terület legfontosabb természeti értékei a területen előforduló védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű, valamint a Duna–Tisza közén értékes növényfajok, így különösen a homoki árvalányhaj (*Stipa borysthénica*), homoki fátyolvirág (*Gypsophila fastigiata* ssp. *arenaria*), báránypirosító (*Festuca wagneri*), kései szegfű (*Dianthus serotinus*), homoki cickafark (*Achillea ochroleuca*), szürkés ördög szem (*Scabiosa canescens*), valamint védett és fokozottan védett állatfajok, így különösen a magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), délvidéki poszméh (*Bombus argillaceus*), karéjos keresztespók (*Argiope lobata*), homoki gyík (*Podarcis taurica*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), parlagi pityer (*Anthus campestris*), búbosbanka (*Upupa epops*), erdei pacsirta (*Lullula arborea*) karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), gyurgyalag (*Merops apiaster*).

(2) A védetté nyilvánítás legfőbb célja az Illancs kistáj jellegzetes, természeteshez közeli állapotban fennmaradt részén a táji értékek és a tájkarakter megőrzése, az évelő nyílt homoki gyepek és a borókás-nyárasok – területen található maradványainak és értékes életközösségeik hosszú távú megőrzése és fenntartása, valamint bemutatása. a településen belül környezeti nevelési célú hasznosítása.

4. §

(1) A „Császártöltési löszpuszta maradvány” természetvédelmi kezelési tervét a 2. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait Császártöltés Község Önkormányzata látja el.

5. §

A „Császártöltési löszpuszta maradvány” fenntartási tervét a 3. melléklet tartalmazza.

6. §

Hatályát veszti a helyi jelentőségű védett természeti terület(ek) védettségének fenntartásáról szóló 16/2007.(XII.05.) önkormányzati rendelet.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Császártöltés, 2024. december 18.

Takácsné Stalter Judit
polgármester

Hábermayer Viktória
jegyző

ZÁRADÉK:

A rendelet 2024. december 20-án került kihirdetésre.

A „Császártöltési löszpuszta maradvány” ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

	A	B
Sorszám:	Fekvés	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok
1.	külterület	0233/1
2.	külterület	0233/2
3.	külterület	0237/1
4.	külterület	0241/1
5.	külterület	0241/2
6.	külterület	0242/1
7.	külterület	0242/2

A „Császártöltési löszpuszta maradvány” helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Az Illancs kistáj jellegzetes, természetéhez közeli állapotban fennmaradt részén a táji értékek és a tájkarakter megőrzése, különös tekintettel a szélformálta homokbuckavidék tájképi szempontból is jelentős földtudományi természeti értékeire, elsősorban a lösz természetes felszínformáira.
- 1.2. Az Illancs korábbi nagy kiterjedésű homokiélőhely-együtteseit jól reprezentáló élőhelyek – különösen a zárt homoki sztyepprétek, az évelő nyílt homoki gyepek és a borókás-nyárasok – területen található maradványainak és életközösségeik hosszú távú megőrzése és fenntartása.
- 1.3. A természetközeli állapotú erdei élőhelyek élővilágvédelmi és talajvédelmi szerepének megőrzése, fenntartása, területi arányának növelése.
- 1.4. A területen előforduló védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű, valamint a Duna–Tisza közén értékes növényfajok, így különösen a homoki árvalányhaj (*Stipa borysthenica*), homoki fátyolvirág (*Gypsophila fastigiata* ssp. *arenaria*), báránypirosító (*Festuca wagneri*), kései szegfű (*Dianthus serotinus*), homoki cickafark (*Achillea ochroleuca*), szürkés ördög szem (*Scabiosa canescens*), valamint védett és fokozottan védett állatfajok, így különösen a magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), délvidéki poszméh (*Bombus argillaceus*), karéjos keresztespók (*Argiope lobata*), homoki gyík (*Podarcis taurica*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), parlagi pityer (*Anthus campestris*), búbosbanka (*Upupa epops*), erdei pacsirta (*Lullula arborea*) karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), gyurgyalag (*Merops apiaster*) állományainak megóvása, életfeltételeik biztosítása.
- 1.5. A terület táji és természeti értékeinek helyi oktatási-környezeti nevelési és turisztikai ismeretterjesztési célú bemutatása az 1.1–1.4. pontban foglaltak elsődlegességének biztosítása mellett.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. Az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását szolgáló beavatkozások kivételével a táji, tájképi, domborzati, élőhelyi adottságokat érdemben átalakító vagy ilyen hatással járó tevékenységek tiltása.
- 2.2. A természetközeli állapotú homoki, löszpuszta élőhelyek megőrzése, valamint állapotromlásuk, gyomosodásuk megelőzése érdekében a jelentős talajbolygatással járó, nem az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérését szolgáló tevékenységek – különösen a talaj mélyforgatásának – mellőzése.
- 2.3. A homoki gyepek kedvező természetvédelmi helyzetének, jó ökológiai állapotának helyreállítása a természetes közösségalkotó fajok állományainak, a közösség diverzitásának, valamint ezen élőhelyek kiterjedésének növelésére irányuló aktív természetvédelmi kezeléssel.

- 2.4. A homoki gyepek jó ökológiai állapotának fenntartása vagy kialakítása érdekében gyomosodást nem okozó mértékű, extenzív legeltetés fenntartása, különösen a zárt homoki sztyeppréteken, löszpusztagyepeken és származékaikon. Amennyiben a legeltetés extenzív jellege nem garantált, a homoki gyepeket degradáló intenzív legeltetés tiltása.
- 2.5. A homoki gyepek jó ökológiai állapotának fenntartása vagy kialakítása érdekében a nem legeltetett, de kaszálásra a domborzati adottságok és a nagyobb biomassza-produkció miatt alkalmas területrészekben a gyepek élővilágát nem károsító módon, elegendően magas tarlóval és hagyásterületekkel végzett kaszálás fenntartása vagy gyakorlásának kialakítása.
- 2.6. Védett vagy egyéb, természetvédelmi szempontból értékes növényfajok természetes gyarapodásának és visszatelepedésének elősegítése, szükség szerint szaporításuk.
- 2.7. Folyamatos erdőborítás fenntartása az őshonos fafajok által dominált faállományokban. Tarvágásos véghasználat csak a nem őshonos fafajú erdőállományokban engedélyezhető.
- 2.8. Teljes talaj-előkészítéssel végzett mesterséges erdőfelújítás tiltása a védett növényfajokat vagy természetközeli állapotú gyepek vagy cserjeszintet tartalmazó erdőállományokban.
- 2.9. Intenzíven terjedő tájidegen fafajok felhasználata során védelmi intézkedések megtétele a sarjak természetközeli állapotú gyepekre történő terjedésének megakadályozása érdekében.
- 2.10. Az intenzíven terjedő tájidegen fafajok – különösen a fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*) és mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) – terjedésének megelőzése és állományának visszaszorítása mechanikai eltávolítással, célzott vegyszeres kezeléssel vagy ezek együttes alkalmazásával. A hatékonyság növelése és a kezelések gyakori ismétlése okozta fokozott talajbolygatás elkerülése érdekében vegyszeralkalmazás előnyben részesítése a kezelések során.
- 2.11. Erdőszerkezet-átalakítás ösztönzése az intenzíven terjedő tájidegen fafajokból álló, természeti értékeket nem hordozó gyepszinttel rendelkező erdőállományokban őshonos faállomány kialakítása érdekében.
- 2.12. A természetközeli állapotú gyepszintet tartalmazó, korosodó, erdei fafajok egyedeit csupán szórványosan tartalmazó állományok tisztásként történő kijelölésének vagy mezőgazdasági művelésbe vonásának, gyepek művelési ágúvá alakításának ösztönzése.
- 2.13. A változatos erdőssztyeppi élőhelyszerkezetet, az őshonos fajú cserjés és fás élőhelyfoltok – természetvédelmi szempontból optimális mértékű és mintázatú – jelenlétét fenntartó területkezelés, gyepegzeldősítés. Őshonos fásszárú fajok állományának szabályozása a homoki szárazgyepeknek az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések szempontjából optimális kiterjedése érdekében.
- 2.14. Az intenzíven terjedő tájidegen lágyszárú fajok terjedésének megakadályozása aktív természetvédelmi kezeléssel.
- 2.15. A terület táji és természeti értékeinek természetvédelmi célú kutatásához és bemutatásához szükséges feltételek biztosítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- 3.1.1.1. A természetközeli állapotú gyepek kiterjedése nem csökkenhet. A területhasználat természetközeli állapotú gyepek megsemmisülésével járó változtatása nem engedélyezhető, kivéve az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló változtatásokat, így természetvédelmi infrastruktúra kialakítását vagy a természetes erdőssztyeppi élőhelyszerkezet helyreállítását szolgáló tevékenységeket.
- 3.1.1.2. A tájidegen inváziós növényfajok meglévő állományai és azok terjedése ellen a területhasználónak megfelelő területhasználattal vagy az állományok eltávolítására irányuló aktív kezeléssel kell védekeznie.
- 3.1.1.3.1. Augusztus–szeptember hónapokban az 5 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű egyedek kézi erővel történő kitermelése gépi eszközök igénybevétele mellett. Az egyedek metszlapjába (vágáslapjába) furat készítése. A furatokba gyökérzetet elpusztító vegyszer bejuttatása;
- 3.1.1.3.2. Az 5 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű faegyedek vegyszerrel történő injektálása augusztus–szeptember hónapokban. A lábon álló fa törzsébe furat készítése. A furat feltöltése tömény formában beinjektált, gyökérzetet elpusztító vegyszerrel, majd a nyílás lezárása;
- 3.1.1.3.3. Az 5 cm-nél kisebb törzsátmérőjű egyedek kitermelése után a metszlapok (vágáslapok) gyökérzetet elpusztító vegyszerrel történő ecsetelése.

3.1.2. Terület- és földhasználat

- 3.1.2.1. Technikai sporttevékenység (terepmotorozás, offroad tevékenység) tilos a területen.
- 3.1.2.2. A területen csak az 1. pontban szereplő természetvédelmi célok megvalósítása érdekében történő vagy azokkal összhangban lévő tűzgyújtás, égetés engedélyezhető.
- 3.1.2.3. A területen mező- és erdőgazdasági géppel történő munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig lehetséges.
- 3.1.2.4. Az e rendelet hatálybalépésekor meglévő, az ingatlan-nyilvántartásban nem útként nyilvántartott, de útként használt nyomvonalak nem szélesíthetők.
- 3.1.2.5. A területen gépjárművel közlekedni – a jogszerűen útként kijelölt, az ingatlan-nyilvántartásban útként nyilvántartott földrészletek kivételével – csak a területen folytatott természetvédelmi kezelés, jogszerű mezőgazdasági tevékenység, jogszabályban erre feljogosított személyek területen történő feladatvégzése, valamint életveszély elhárítása céljából lehet.
- 3.1.2.6. A területen csak őshonos vadfajok állományai tarthatók fenn. Vadkibocsátó hely és vadföld nem létesíthető.

3.1.2.7. A területen vadászati és vadgazdálkodási létesítmény elhelyezése, kialakítása kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő vadállomány-szabályozás érdekében engedélyezhető.

3.1.3. Kutatás, vizsgálatok

3.1.3.1. Védett vagy fokozottan védett természeti értékek, valamint élőhelyük kapcsán végzett kutatást, illetve előzetesen beszerzett hatósági engedély birtokában, a kutatás megkezdése előtt 5 nappal köteles értesíteni a település jegyzőjét.

3.1.3.2. Az engedélyezett kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni a település önkormányzata számára.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.2.1. A területen kizárólag szarvasmarha, ló, szamár, juh, illetve kecske legeltethető. A gyepterületek terület túllegeltetése tilos, ezért a legelőnyomás mértékét ennek megfelelő gondossággal kell megtervezni.

3.2.2. A terület gyepterület művelési ágú részén őshonos cserje kivágása a terület jellege megváltoztatásának minősül, abban az esetben, ha a tevékenység célja gyepterület beerdősödésének megakadályozása, őshonos cserje és fa kivágására szolgáló engedély hosszú időbeli hatállyal kiadható, meghatározva benne a fásszáruak eltávolításának mértékét, területi arányát és módját, valamint előírva a természetvédelmi kezeléssel történő előzetes egyeztetés kötelezettségét.

3.2.3. Talajlazítás, boronálás, tárcsázás vagy a gyepterület bármilyen más mechanikai módszerrel történő fellazítása, felszaggatása tilos, kivéve, ha természetvédelmi célból, károsodott élőhely helyreállítása érdekében történik.

3.2.4. A gyepterület felületének és öntözése tilos, kivéve, ha természetvédelmi célból, károsodott élőhely helyreállítása érdekében történik.

3.2.5. A kaszálás során levágott növényi anyagot a kaszálást követő 30 napon belül el kell távolítani a területéről.

3.2.6. Kaszálás legalább 10 cm-es tarlómagassággal és a lekaszálni kívánt gyepterület kiterjedésének legalább 10%-át elérő, az adott évben kaszálás nélkül maradó hagya-terület kialakításával végezhető.

3.2.7. Védett növényfaj élőhelyén vagy természetközeli állapotú gyepterület- vagy cserjeszinttel rendelkező erdőállományban a teljes talaj-előkészítéssel végzett mesterséges erdőfelújítás tilos.

3.2.8. Intenzíven terjedő tájidegen fajok töelválasztást követően keletkező sarjainak természetközeli állapotú gyepterületekre történő terjedésével szemben az erdőgazdálkodónak védekeznie kell, meg kell akadályoznia azt.

3.2.9. A nevelővágásokat minden esetben az őshonos fajok javára kell végezni. A nevelővágások során biztosítani kell az őshonos cserjék és az elegyedő őshonos erdőalkotó fajok állományainak védelmét.

A „Császártöltési löszpuszta maradvány” helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület fenntartási terve

1. Fenntartási terv célja:

- A helyi jelentőségű természetvédelmi területen található eredeti élőhelytípusok maradványainak fenntartható, hosszú távú megőrzése, különös tekintettel a homoki gyepekre és a természetközeli löszgyepekre.
- A területen élő védett, fokozottan védett természeti értékek állományainak hosszú távú fenntartása, állományuk védelme és jövőbeni terjeszkedésül elősegítése.
- Meg kell akadályozni inváziós fajok további térnyerését, melyek a természetközeli élőhelyek élővilágát veszélyeztetik.
- A természetvédelmi kezelés eszközeként használva a homoki és löszgyepekben lehetőséget kell biztosítani a településre jellemző hagyományos külterjes állattartás folytatására.

2. Fenntartási javaslatok:

- A területhasználó tudomásul veszi, hogy az általa használt területen esetenként az élővilág zavartalansága érdekében meghatározott ideig nem tartózkodhat, illetve legelő állatokat nem tarthat.
- A területhasználó köteles az általa használt utakat szükség esetén, saját költségén karbantartani (tárcsázás, hengerezés).
- A területhasználó köteles az általa használt gyepterületről az esetlegesen ott található szemetet saját költségén eltávolítani.
- Területhatárok megjelölése csak természetes anyagokkal történhet (pl: faoszlopok), egyéb nem tájba illő jelek, jelzése (pl: színes műanyagok, flakonok, stb.) kihelyezése mellőzése javasolt.
- Az agresszíven sarjadzó fásszárú adventív növényfajok – elsősorban az akác, a bálványfa és a zöld juhar - egyedeinek letermelésekor, kivágásakor kötelező a jól transzportálódó vegyszerrel (szokásos gyakorlat szerint Medallonnal) végzett metszlap-kenés, az agresszív sarjadzást megelőzendő. A tájidegen fafajok egyedeinek eltávolítására az erdőművelési folyamatok mindegyike során törekedni kell.
- A lágyszárú adventív növényfajok közül természetvédelmi a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) terjedése jelentheti a legnagyobb gondot, a szúrós szerbtővis (*Xanthium spinosum*), a bojtorjászerbtővis (*Xanthium strumarium*), és a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) térhódítása is.
- Utak szegélyében elszaporodó allergén parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) irtását évente három ütemben javasolt elvégezni, elsősorban mechanikusan, gépi vagy kézi kaszálással.
- Az utak karbantartását a belógó ágak, esetlegesen bedőlt faegyedek eltávolításával javasolt végezni, ezen faanyag azonnali elszállításával csökkenthető az illegális fakivágási kedv.

- A földutak karbantartása gréderezéssel, simítással és szükség szerint tárcsázással javasolt végezni, figyelembe véve az esetleges természetvédelmi érték előfordulását (pld. útpadkába költő gyurgyalag vagy útszegélyben található botanikai érték), mely során érdemes előzetesen egyeztetni az illetékes nemzeti park igazgatósággal, helyi természetvédelmi őrrrel.
- Turisztikai hasznosítása során törekedni kell a fenntartható hasznosításra, kerülni kell a tömegturizmus jelenlétét a területen.
- A területet szabadon látogatható formában javasolt fenntartani.
- Mindennemű mezőgazdasági vagy turisztikai beruházás előtt javasolt minderről egyeztetni az illetékes nemzeti park igazgatósággal, helyi természetvédelmi őrrrel.